

Postryttaren

POSTMUSEI VÄNNER

Medlemskap i Föreningen Postmusei Vänner erhålles genom att betala in medlemsavgiften på 250 kr (350 för familj) till föreningens postgirokonto 1293-0.

Medlemmar erhåller bland annat årsboken Postryttaren och museets programblad samt har fri entré till museet och vänpriser på varor i museets butik.

Korrespondens till föreningen kan ställas till ordföranden:

Gunnar Lithén
Vejlegatan 9
164 44 KISTA
gunnar.lithen@gmail.com

POSTMUSEUM

BESÖKSADRESS
Lilla Nygatan 6
T-banan: Gamla Stan

POSTADRESS
Box 2002
SE-103 11 STOCKHOLM

INTERNET
www.postmuseum.se

Postryttaren

Årsbok för Postmusei Vänner 2018

Årgång 68

REDAKTIONSKOMMITTÉ

OMSLAGSBILD

Frimärken som utgavs till VM i fotboll 1958.

Postryttaren

Bosse Andersson
Erik Hamberg
Göran Heijtz
Gunnar Lithén
Anders Pleijel

REDAKTÖR
Thorsten Sandberg

Postryttaren 2018

© Postmusei Vänner samt författarna

Brödtexten är typograferad med Garamond.

Repro och tryck av

Åtta.45 Tryckeri AB

Inlagan är tryckt på 130 g Tom & Otto Silk
och skyddsomslaget på 135 g Geltex.

Bokbinderiarbetet är utfört av
Aros Bokbinderi & Distribution AB.

Formgivning av Anders Pleijel.

ISSN 0586 - 6758

Innehåll

Förord.....	7
GUNNAR LITHÉN och THORSTEN SANDBERG	
Danska Västindien - solsken, socker och slaveri.....	9
CHRISTER BRUNSTRÖM	
Vykortsförlaget Sa-mar.....	25
GÖRAN HEIJTZ	
Mina intensiva år som postkassör - ett utdött yrke.....	35
SNÖVIT JANSON	
Fotbolls - VM 1958.....	55
ARNE KARLSSON	
En svensk i Mörkrets Hjärta.....	93
TOMAS KARLSSON	
Johannes Rudbeck - inte bara postmuseichef.....	101
THORSTEN SANDBERG	
Nydigitaliseringen av Postmuseums kartor.....	115
THORSTEN SANDBERG	
Avvecklingen av frimärksproduktionen i Sverige.....	121
HÅKAN SÖDERBERG	
Postmusei Vänner 2017.....	127
GUNNAR LITHÉN	
Postmusei Vänner reser till Finland 2017.....	131
GUSTAF ANKARCRONA	
Postmuseum 2017.....	135
LOTTE EDSBRAND & MALIN VALENTIN	

Förord

Alltsedan Föreningen Postmusei Vänner bildades 1926 vill föreningen på olika sätt slå vakt om Postmuseums samlingar och verka för att dessa visas för allmänheten, bevaras inför framtiden och därigenom kan gagna forskningen om framför allt svensk filateli och posthistoria.

Ett aktuellt exempel är föreningens ekonomiska stöd till museet för nydigitaliseringen av 62 äldre kartor, huvudsakligen från mitten av 1700-talet. Kartorna är idag sökbara i Digitalt Museum och ytterligare två databaser.

Om detta berättar intendent Hanna Nydahl - intervjuad av Thorsten Sandberg - i den sjunde och näst sista artikeln i föreliggande årgång av Postryttaren.

Ett annat exempel på hur Postmusei Vänner uppmärksammar museet i årsboken är Göran Heijtz artikel om vykortsförlaget Samar. Förlagets arkiv överlämnades 2016 som gåva till Postmuseum. ”Det mest spännande i materialet är att det speglar en tidsepok”, skriver artikelförfattaren. Samar var verksam från 1967 till mitten av 1990-talet.

Genom Postryttaren får föreningens medlemmar och andra läsare ta del av artiklar som handlar om filateli och posthistoria ur olika synvinklar. Årets utgåva innehåller åtta bidrag. För Snövit Janson, Tomas Karlsson och Håkan Söderberg är det premiär som skribenter i Postryttaren.

Den första artikeln är författad av Christer Brunström och erbjuder läsaren en bred kulturhistorisk skildring av den forna kolonin Danska Västindien. I artikeln samsas solsken, socker och slaveri med posthistoria och frimärken.

I artikeln ”Mina intensiva år som postkassör - ett utdött yrke” skriver Snövit Janson om sitt mångåriga arbete i Posten. Artikeln är kan man säga en motsvarighet från

kassasidan till den klassiska skildringen ”Postman minns” från 1950-talet.

VM i fotboll 2018 genomförs i Ryssland och här har Arne Karlsson träffat helt rätt med sin artikel ”Fotbolls-VM 1958”, vilket som bekant spelades i Sverige.

Artikeln är årbokens mest omfattande och illustreras med över hundra bilder, framför allt frimärken med spelare som motiv. Här ses bland annat Pelé, VM:s skyttekung fransmannen Just Fontaine och Nils Liedholm som gav Sverige ledningen med 1-0 i finalmatchen mot Brasilien.

Med en association till Joseph Conrads roman har Tomas Karlsson rubricerat sin artikel ”En svensk i Mörkrets Hjärta”.

Brev från den unge militären Erik Fredelius, som tjänstgjorde i bland annat Kogofristaten åren före sekelskiftet 1900, är utgångspunkten för Tomas Karlssons.

Johannes Rudbeck tillträdde som chef för Postmuseum 1913 och ledde museet i mer än två decennier. Men han var inte bara postmuseichef. Om Rudbecks många olika verksamhetsområden och hans livsresa skriver Thorsten Sandberg.

Den åttonde och sista artikeln i Postryttaren 2018 har rubriken ”Avvecklingen av frimärksproduktionen i Sverige”. Artikelförfattaren Håkan Söderberg har intervjuat Britt-Inger Hahne, tidigare frimärkschef i PostNord, och gör också en exposé över frimärksproduktionen i Sverige förr, nu och i framtiden.

Årsboken avslutas med en rapport från Postmusei Vänner resor till Finland 2017 skriven av Gustaf Ankarcrona. Samt redogörelser för verksamhetsåret 2017 i Postmusei Vänner och Postmuseum.

Gunnar Lithén
Ordförande

Thorsten Sandberg
Redaktör

